

WCIELANIE I UMACNIANIE
WARTOŚCI NASZEJ TOŻSAMOŚCI
CHARYZMATYCZNEJ

RATIO FORMATIONIS ORDINIS

RZYM, 8 GRUDNIA 2019

UROCZYSTOŚĆ NIEPOKALANEGO POCZĘCIA
NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY, PATRONKI ZAKONU

Prot. N. 01066/19

KOCHANI BRACIA, NIECH PAN OBDARZY WAS POKOJEM!

Cieszę się, że mogę dołączyć kilka moich własnych słów do oficjalnej publikacji *Ratio Formationis*.

1. Istnieją dwa miejsca w Ewangelii, które – połączone – w doskonały sposób wyjaśniają nam na czym polega wcielenie: J 1,14 i Mt 25,32-36. Mamy tu do czynienia ze swego rodzaju dyptykiem, którego części nawzajem się rozświetlają. W Prologu czwartej Ewangelii mówi się, że Logos stał się ciałem i rozbił swój namiot pośród nas¹. Mateusz natomiast w scenie,

wobec której nikt nie może pozostać obojętny, wyjaśnia o jaki rodzaj ciała chodzi kiedy Logos je przyjmuje: to ciało człowieka głodnego, spragnionego, tułacza, nagiego, chorego, uwięzionego². Zgodnie z tym, co objawia nam Duch poprzez te dwa teksty, ludzka odpowiedź na wcielenie polega właśnie na tym: na trosce o najślabszą cząstkę człowieczeństwa.

2. Tak jak Chrystus, *Słowo wcielone Ojca*, staje się obecnym w konkretnych ludziach, których

¹ "A słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas. I oglądaliśmy Jego chwałę, chwałę, jaką Jednorodzony otrzymuje od Ojca, pełen łaski i prawdy."

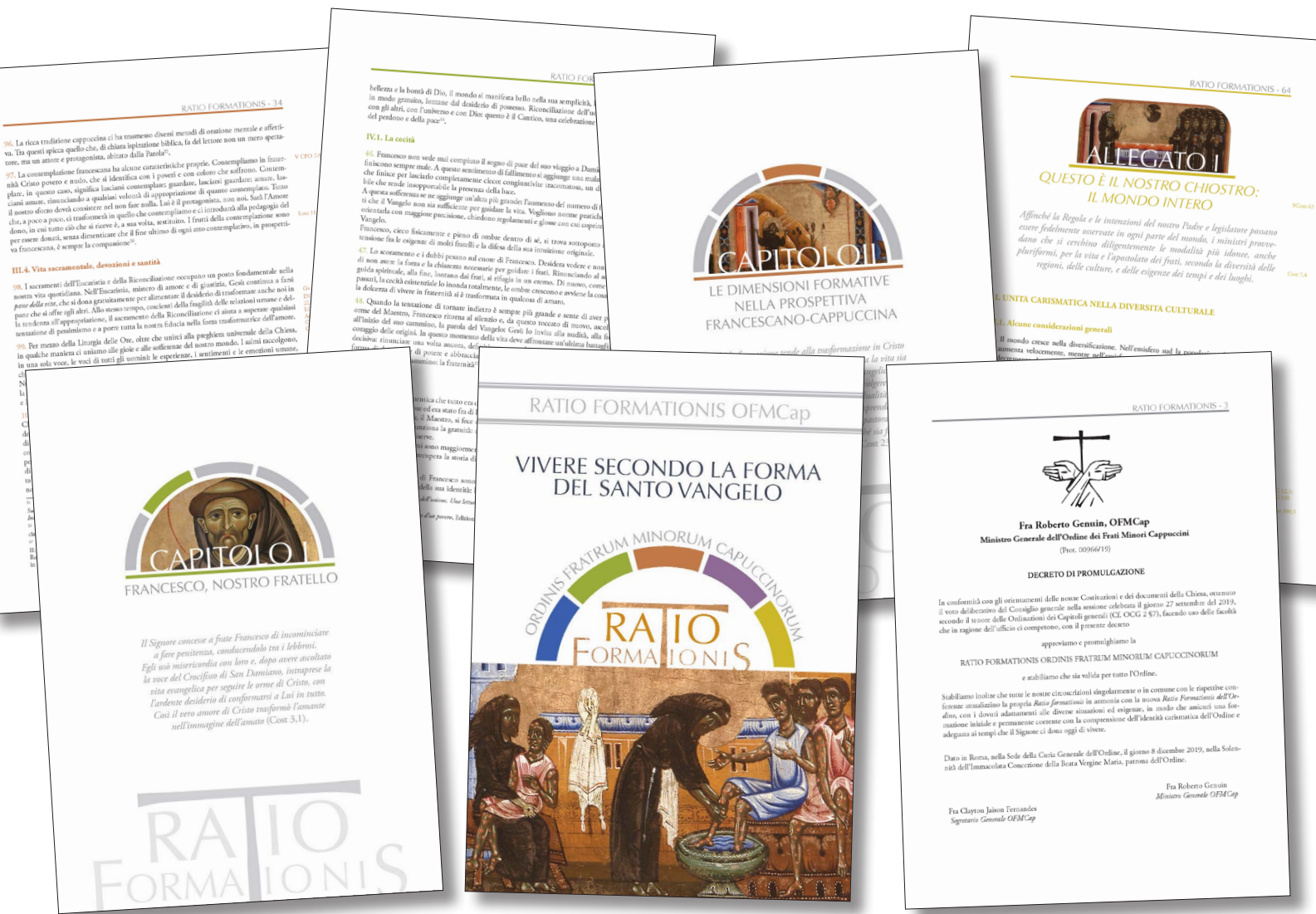
² ³¹Gdy Syn Człowieczy przyjdzie w swej chwale, a z Nim wszyscy aniołowie, wtedy zasiądzie na swoim tronie pełnym chwały. ³²I zgromadzą się przed Nim wszystkie narody, a On oddzieli jednych od drugich, jak pasterz oddziela owce od kozłów. ³³Owce postawi po prawej, a kozły po swojej lewej stronie. ³⁴Wtedy odezwie się Król do tych po prawej stronie: «Pójdźcie, błogosławieni u Ojca mego, weźcie w posiadanie królestwo, przygotowane dla was od założenia świata! ³⁵Bo byłem głodny, a daliście Mi jeść; byłem spragniony, a daliście Mi pić; byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie; ³⁶byłem nagi, a przyodzialiście Mnie; byłem chory, a odwiedziliście Mnie; byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie».

spotykamy w naszym życiu, również do nas należy wcielanie w życie każdego dnia wartości, które podzielamy i które charakteryzują naszą charyzmatyczną tożsamość braci mniejszych. To, co wszyscy podzielają i przyjmują, winno znaleźć różnorodne i konkretne wyrazy, z powodu różnych sytuacji i kultur, w których przyszło nam żyć. Naszym wyzwaniem jest bycie wiernymi świadkami Ewangelii naszego Pana Jezusa Chrystusa w różnorodnych kontekstach kulturowych,

3. Dziękujemy Bogu za to, że – jak zapowiadałem w Liście na początek obecnego sześćdziesiątka – oficjalny tekst *Ratio* jest już gotowy i może być opublikowany. Powinniśmy to wszystko uznać za łaskę. Dlatego, z naszej strony, odpowiednio do pryncypiów franciszkańskiej duchowości, powinniśmy to wszystko zwrócić, to znaczy przekazać innym nie zatrzymując nic dla siebie; to wyzwanie dla naszej osobistej dyspozycyjności, aby kontynuować budowanie naszej braterskiej tożsamości gdziekolwiek się znajdujemy. Myśląc o tym, w jaki sposób św. Franciszek opisuje prawdziwego brata mniejszego (ŻF 1782; EP 85), odżywają mi w pamięci oblicza wielu braci, którzy także dzisiaj przeżywają naszą wspólną tożsamość w niezliczonych i różnorodnych miejscach na świecie: radość i gościnność braci afrykańskich; wrażliwość na medytację i delikatność braci w Azji; troska o sprawiedliwość i obronę godności najuboższych u braci w Ameryce; solidarność, ukochanie wolności i szacunek dla każdej osoby u braci w Europie. Jesteśmy wszyscy odpowiedzialni, z pomocą Ducha Świętego, za nieustanne kształtowanie pięknego oblicza naszego Zakonu.
4. *Ratio Formationis* przebyła długą drogę poprzez słuchanie, refleksję i rozeznanie. *Instrumentum laboris* zostało przedstawione, przedyskutowane i przegłosowane na Kapitule Generalnej, która zaproponowała pewne zmiany i poprawki – te zostały przestudiowane i wprowadzone przez specjalnie ustanowioną Komisję. Na posiedzeniu zwyczajnym Rady

Generalnej w miesiącu wrześniu, po uważnej lekturze końcowego tekstu, za zgodą całej Rady tekst został oficjalnie zatwierdzony dekretem promulgacyjnym z dnia 8 grudnia 2019, ogłoszonym w Uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

5. Wraz z promulgacją zakończył się *etap opracowywania* oraz intensywne i owocne refleksja, która wymagała zaangażowania całego Zakonu na przestrzeni ostatnich sześciu lat, rozpoczyna się natomiast nowy *etap wprowadzania tego wszystkiego* w życie. Na tym etapie bardzo ważne jest dobre poznanie tekstu, jego charyzmatycznego charakteru, oraz wydobycia i docenienia zawartych w nim treści. Nasze *Proprium* przedstawione zostało w sposób twórczy i powinno służyć całemu Zakonowi jako ważne narzędzie w nieustannej refleksji i uświadamianiu sobie naszej tożsamości. W ten sposób *Ratio* będzie stanowić wspólny punkt odniesienia, gwarantujący przekaz wartości charakteryzujących nas jako braci kapucynów, a jednocześnie będzie sprzyjać kreatywności i elastyczności w tym, co dotyczy wcielania tych wartości w różnorodne konteksty kulturowe, doceniając to co dobre i podkreślając aspekty wymagające umocnienia lub także skorygowania. Jestem przekonany, że poznanie i autentyczniejsze przeżywanie charyzmatycznych wartości naszego Zakonu pomoże nam w pokonaniu wielu trudności, które dzisiaj wydają się nam nie do przezwyciężenia.
6. Obecna Rada Generalna podziela i wyraża pełną zgodę na wszystkie argumenty zawarte w RF; Radni Generalni, jako pierwsi, czują swoją odpowiedzialność za promowanie i wprowadzanie w życie treści RF w powierzonych im regionach geograficznych. Teraz, odpowiednio do tego, o czym mowa jest w Załączniku I, w n. 33, należy zatroszczyć się o wypracowanie skutecznych zasad wprowadzających w życie *Ratio*. Przede wszystkim trzeba będzie formować braci odpowiedzialnych za *towarzystwo* temu

procesowi na poziomie Konferencji i Okręgów Zakonnych; następnie powinni mieć *ocenić* wpływ tego dokumentu w bliższej i dalszej przyszłości. Do Generalnego Sekretariatu Formacji należy obowiązek koordynowania i wspomagania wszystkich działań w tym względzie.

7. Generalny Sekretariat Formacji wspomagany jest przez *Międzynarodową Radę Formacji* (MRF), która spotkała się już w dniach od 18 do 24 listopada, mając na celu lepsze zapoznanie się z tekstem oraz wypracowanie strategii i metodologii koniecznych do przybliżenia go wszystkim braciom naszego Zakonu. Nie ma wątpliwości, że w tym zadaniu Międzynarodowa Rada Formacji odgrywa rzeczywiście podstawową rolę. W jedności z Radnym Generalnym, w ramach własnej

Konferencji, każdy członek MRF powinien być punktem odniesienia dla przełożonych wyższych i dla formatorów w kwestiach dotyczących formacji. A zatem, aby członkowie rady formacji mogli skutecznie spełniać swoje zadania, będzie rzeczą konieczną, aby ministrowie i kustosze poznali i wspierali ich pracę, ukierunkowaną na promowanie opracowywania, towarzyszenie i ocenę programów formacji na podstawie nowej RF. Członkowie MRF są również odpowiedzialni za nawiązywanie i podtrzymywanie stałych kontaktów pomiędzy Konferencją i Generalnym Sekretariatem Formacji.

8. Nasze Konstytucje w n. 25.8 podkreślają znaczenie i konieczność, aby każdy Okręg Zakonny lub grupa Okręgów posiadały Sekretariat Formacji. Proszę Przełożonych

Wyższych o zatroszczenie się, aby te organizmy zaistniały i o wspieranie ich dla dobra formacji. Sekretariaty Formacji w Prowincjach i Kustodiach mają za zadanie wspieranie gwardianów wspólnot domowych i, w sposób szczególny, odpowiedzialnych za domy formacji.

9. Teraz rozpoczyna się czas dogodny na to, aby powrócić do wszystkich już istniejących projektów formacji starając się przystosować je do nowych wymogów naszych czasów odpowiednio do zasad zawartych w RF. Wszystko to zakłada konieczność uwrażliwiania braci na tę tematykę, a jednocześnie konieczne będzie określenie spraw najważniejszych i priorytetów formacji w każdym z geograficznych regionów Zakonu. Stanowić to będzie dla nas okazję do zweryfikowania wyznawanych przez nas wartości oraz sposobu, w jaki je przekazujemy: jak działa formacja w naszych Okręgach Zakonnych, jak postępuje proces naszego ludzkiego i duchowego wzrostu, co powinniśmy zachować, a co musimy zmienić w naszych strukturach i w naszych modelach formacyjnych.
10. Pośród wszystkich aktualnych kwestii znajduje się jedna szczególnie ważna: konfiguracja wspólnotformacyjnych, które powinny posiadać wystarczającą liczbę braci i formatorów oraz mieć odpowiednią formację. Pomimo pewnych trudności w relacjach, doświadczenie międzyprovincialnych wspólnot formacyjnych przynosi dobre owoce i tak formatorzy jak i wychowankowie oceniają je jako pozytywne. Bez tych formacyjnych struktur, indywidualne towarzyszenie i braterskie rozeznanie nie wydają się możliwe.
11. Czas na dostosowanie formacyjnych struktur i programów formacji do zasad i ducha *Ratio* z konieczności musi być elastyczny, ponieważ rytmy koniecznych zmian nie są takie same w całym Zakonie, i nie da się także wprowadzić w życie wszystkich wymaganych elementów wszędzie z taką samą intensywnością. W każdym bądź razie,

konieczne jest opracowanie odpowiedniego kalendarza zmian, który należy okresowo weryfikować i w którym zawarte zostaną cele, priorytety i plan działania.

12. Pragnę raz jeszcze podkreślić znaczenie Misji. Moją wolą jest, aby nasze projekty formacyjne naznaczone zostały bardziej wyrazistym charakterem misyjnym, pomagając naszym młodym braciom w podsycaniu żywego pragnienia udania się dalej, w kierunku peryferii, bycia otwartymi i dyspozycyjnymi wobec misji, wielkodusznej pracy na rzecz budowania pokoju, sprawiedliwości, solidarności i troski o nasz wspólny dom. To wszystko wydaje mi się najlepszym sposobem na nieustanne ożywianie naszej charyzmatycznej tożsamości w dzisiejszych czasach.
13. Oddaję w opiekę Niepokalanej Dziewicy, Patronki Zakonu, wszystkie inicjatywy i dzieła, które podjęte będą po to, aby wcielić w życie naszą nową *Ratio Formationis*. Niech Matka Wcielonego Słowa, w tym czasie Adwentu, napełnia nasze życie nadzieją i autentycznością.

Z BRATERSKIM POZDROWIENIEM,

BRAT ROBERTO GENUIN
MINISTER GENERALNY OFMCAP

RZYM, 8 GRUDNIA 2019
UROCZYSTOŚĆ NIEPOKALANEGO POCĘCIA
NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY,
PATRONKI ZAKONU.